

Toimenpideoite TPA 24/2023 vp

Atte Harjanne vihr

Toimenpideoite sukupolvien välisestä solidaarisuudesta talouden tasapainottamisessa

Eduskunnalle

Suomen velkaantuminen edellyttää merkittäviä julkista taloutta sopeuttavia ja vahvistavia toimia. Talouden tasapainottaminen vaatii valitettavasti myös etuuksiin puuttumista. Sopeuttamisen taloudellista taakkaa on tärkeää jakaa oikeudenmukaisesti, jotta yhteiskunnallinen koheesio ja keskinäinen luottamus säilyvät.

Yksi keskeinen oikeudenmukaisuuden näkökulma on sukupolvien välinen oikeudenmukaisuus. Hallituksen talousarvioesityksessä vuodelle 2024 talouden sopeutuksen raskaimmat vaikutukset kohdistuvat sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön vaikutusarvion mukaan ikäryhmään 18—24-vuotiaat.

Eläkkeensaajat ovat talousarvioesityksessä jäämässä lähes täysin sopeuttamistoimien ulkopuolelle, vaikka suuri osa eläkeläisistä on hyvätuloisia ja Suomen mittakaavalla kohtalaisen varakkaita. Eläkettä nauttii Suomessa noin 1,4 miljoonaa ihmistä. Suomen eläkejärjestelmä on vain osittain rahastoiva, ja eläkkeet rajoittavat osin julkisen talouden liikkumatilaa. Tänä vuonna työeläkkeet nousivat kolme prosenttiyksikköä enemmän palkkoihin verrattuna. Erotus vastaa noin miljardia euroa.

Vakavassa taloustilanteessa on talouden sopeuttamistoimia perusteltua kohdentaa myös varakkaampiin työeläkkeen saajiin, kuitenkin niin, ettei eläkeläisköyhyyttä syvennetä, sillä vähävaraisilla eläkeläisillä ei useinkaan ole mahdollisuuksia taloudellisen asemansa parantamiseen.

Työeläkkeiden verotusta voisikin kiristää 0,52 prosenttiyksiköllä niillä, joilla bruttoeläketulon määrä ylittää 13 500 euroa vuodessa. Summa vastaa suuruudeltaan yhden prosentin indeksijarrua työeläkkeisiin.

Tämä aloite kuuluu vihreän eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjettiin.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin sukupolvien välistä solidaarisuutta lisäävän, yhden prosentin indeksijarrua vastaavan veronkorotuksen toteuttamiseksi työeläkkeisiin eläkeläisköyhyyttä syventämättä.

Toimenpidealoite TPA 24/2023 vp

Helsingissä 25.10.2023

Atte Harjanne vihr